

Namminersorlutik Oqartussani aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pigineqartuni piginnittuunermut tunngasut taakkunanilu ineriartorneq pillugit nassuiaat (UKA2011/113)

Saqqummiussissut

(Naalakkersuisut Siulittaasuat)

Nassuiaat

Naalakkersuisut sinnerlugit nuannaarutigaa Namminersorlutik Oqartussani aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pigineqartuni piginnittuunermut tunngasut taakkunanilu ineriartorneq pillugit nassuiaat manna saqqummiussinnaagaku.

Ingerlatseqatigiiffiit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut pillugit piginnittuunermut taakkunanilu ineriartorneq pillugit oqallinneq nunatsinni inuiaqatigiit qanoq ittut kissaatiginerlutigit tunngaviatigut oqallinneruvoq – politikerillu uagut ineriartorneq tamanna pillugu qanoq inissisimasariaqarnitsinnut aamma tunngassuteqarluni. Sammisaaq tamanna pillugu isummersuutit pingaarnerit aallaavigalugit nassuiaat manna suliarineqarpoq.

Nuna sunaluunniit inuit tamat oqartussaaqataaffigisaat assigalugu inatsisiliorneq inatsisartunit aallaaveqarpoq. Namminersorlutik Oqartussat nunatsinni suliffeqarfiit anginerpaartaasa ilaannik amerlangaatsiartunik suli piginnittuunerat immikkuullaarissutaavoq. Tassunga ilutigitillugu pissutsit assigiinngitsut tungaasigut Naalakkersuisut akuersissutinik pisassiissutinillu agguasaarneq akisussaaffigaat, ingerlatseqatigiiffinnut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni siulersuisuni ilaasortanik toqqaasarpur, attaveqatigiinnikkut sullissinerni pingaarutilinni akinik aalajangersaasarpur kiffartuussinermullu isumaqatigiissutit aqutugalugit aningaasanut inatsisikkut tapiissutinik agguaassisarnermut akisussaasuullutik. Aningaasat amerlanertigut ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut tapiissutigineqartarput.

Allatut oqaatigalugu inuussutissarsiornikkut politikkip immikkoortui amerlasuut Namminersornerullutik Oqartussaanerup eqqunneqarnerata nalaani pissutsinik atuuttunik suli toqqammaveqarput. Tamatuma kingorna aaqqissuusaanikkut ineriartorneq pingaarnerpaaq tassaavoq pisortat suliffeqarfiutaasa aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinngortitaanerat. Tamatumuuna ingerlatseqatigiiffiit niuernerpalaartumik aammalu niuernerpalaanngitsumik suliassaav avisaartinniarneqarput, tamatumalu saniatigut naalakkersuinikkut ulluinnarni aqutsinermut akuleruttarneq qimanneqarsimavoq. Tamatuma saniatigut siulersuisunik suliarnut toqqaannarnerusumik ilisimasalinnik toqqaasoqartarpoq siulersuisut akornanni piginnaaneqarnerit eqqortut ujartorneqarnerisa saniatigut aamma arnat angutillu naligiissitaanerat pingaartinneqartarluni.

Aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit 1990-ikkut aallartilaarnerini pilersinneqarput. Naak tamatuma kingorna avisaartitsineq tamanna ingerlateqqinneqarsimagaluartoq suliffeqarfille ilaat immikkoortortaasalu ilaat namminersortunngorsarneqarsimagaluartut taamaattoq inuussutissarsiornikkut aaqqissugaaneq qanoq ittoq kissaatiginerippur suli oqallisigineqartariaqarpoq.

Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisummini 2003-meersumi tikkuarppaa suliassaqarfimmi ineriartortitseqqinnissaq suli pisariaqartinneqartoq. Tassani ilaatigut imatut allassimasoqarpoq:

”Kisermaassinerit pissusissamisoortut ingerlatseqatigiiffiillu pisortanit pigineqartut tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit tunisassiornermik kiffartuussinernillu ingerlatsivigisaasa attatiinnarneqarnissaat arlalitsigut pisariaqarsinnaasoq Namminersorneq pillugu Isumalioqatigiissitat nassuerutigaa. Kisermaassinerilli taakku attatiinnarneqassappata ingerlatseqatigiiffiit taakku ingerlataasa suliassanut pingaarnerpaanut killilerneqarnissaat isumalioqatigiissitat kissaatigaat. Ingerlatseqatigiiffiit taakku ingerlatseqatigiiffitut tunisassiornermi kiffartuussinermilu ingerlatarpassuarnik namminersortutut unammilleqatigiinnikkut pitsaanerujussuarmik ingerlanneqarsinnaasut ullumikkut inissisimapput.”

Ingerlatseqatigiiffiit pillugit politikikkut aqutsinikkullu ilisimasatigut pitsaanerusumik tunngavissanik pilersitsinissamik pisariaqartitsineq Isumalioqatigiissitat tikkuarppat ingerlatseqatigiiffiit ingerlataminni pingaarnerni sullissinerminnut atatillugu anguniakkanik tigussaannerusunik aalajangersaanissaminnut tunngavissikkumallugit. Tamanna siunissami pisortani piginnittuunerup qanoq ittuunissaa, piginnaasat suunissaat nakkutilliinerullu qanoq ittup ingerlatiinnarneqarnissaa pillugit nutaanik anguniagassaliornernik malitseqartinneqartussaasimavoq. Siunissaq ungasinnerusoq isigalugu Isumalioqatigiissitat siunnersuutigaat ingerlatseqatigiiffiit aningaasaliisunit namminersortunit tiguneqarnissaat pimoorullugu sulissutigineqassasoq, tassungalugu ilutigitillugu nunatta aningaasaqarneranut sorlanitsitsinissap sulissutigineqarnissaa suli qulakkeerniarneqassasoq.

Nalunaarusiami erserpoq misissuinissamik suliassatut siunnersuutigineqartut ilaat aallartinneqareersimasut. Ingerlatseqatigiiffiit ulluinnarni ingerlatsinerannik ingerlaavartumik nakkutilliineq qimakkiaartorlugu inuiaqatigiit ineriartornerannut pingaarnerusutigut kissaatigineqartut aallaavigalugit siunissamut isigaluni periusissiornermut Naalakkersuisut saakkiartuaarsimapput. Taamaattumik tamanna pillugu Inatsisartut isumaat pingaaruteqarpoq.

Assersuutigalugu tassani pineqarput nunatta akiitsoqarnermut aningaasaliisarnermullu ataatsimoortumik politikkia, suni tamani piginnaanngorsaanermik anguniagaqarneq, attaveqarnermi sulissussinerit qitiusut eqqarsaatigalugit aningaasartuutitigut ineriartorneq aamma akitigut aaqquissuussaanerit, ersarinnerulersitsinissaq aammalu kaputartuuttunik tapiissuteqartarnermik suli attanneqartumik atorunnaarsitsinissaq.

Kingullertut taaneqartoq imminut napatittumik aningaasarsiulemmissamik anguniakkatsinnut annertusiartortumik ajornartorsiutaaleriartorpoq, ilaatigut nunatta avataanit pisariaqartumik aningaasaliivigineqarsinnaanera eqqarsaatigalugu. Taamaattumik ingerlatseqatigiiffiit pillugit apeqqutit tamakku naalakkersuinikkut oqallisigineqarnissaat pingaaruteqarpoq.

Nassuiaat anguniagassanik arlalinnik, inassuteqaatinik iliuusissanillu pilersaarutigineqartunik imaqarpoq.

Taamatut oqaaseqarlunga nassuiaat Inatsisartunut ilassilluaqqullugu suliarisassanngortippara.